

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

“Rabbimiz buyuruyor ki: Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakınmanız için oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi, size de farz kılındı.” (Bakara, 2/183)

Evveli rahmet, ortası mağfiret ve sonu cehennemden azad günleri olan mübarek ramazan ayını geride bıraktık. Gönüllerimiz, manevi huzur ikliminde bir ay boyunca yıkandı ve huzura kavuştu. Oruçla bedenlerimiz ve nefislerimiz terbiye altına alındı. Ramazan ayında yaptığımız ibadetlerle takva elbisesine bürünüp bin aydan efdal olan Kadir gecesini de ihya ederek hem rabbimize hem de ailemize ve şahsımıza karşı olan sorumluluk ve görevlerimizin bilincinde olmaya gayret sarfettik. Bu ayda yoğun bir ibadetle vaktimizi değerlendirmeye çalıştık. Namazlarımızı ve teravih namazını cemaate devam ederek vaktinde kıldık. Günahlarımıza tevbe ederek rahmet ayının bereketinden ve rahmetinden istifade etmeye gayret gösterdik. Ramazan ayının kazanımlarını şöylece özetleyebiliriz.

Ramazanın ayında öncelikle ibadetlerimize devam etme alışkanlığımızı kazandık. Müslümanın Allah ve Peygamberimizin emir ve yasaklarına uyması ibadettir. Cenab-ı Allah:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

“Ben cinleri ve insanları, başka değil, sırf bana kulluk etsinler diye yarattım.” (Zariyat, 51/56) buyurmaktadır. Ayette açıkça ifade edildiği üzere insanların ve cinlerin yaratılış amacı sadece Allah’a kulluk etmeleridir.

İnsanın maddi ve manevi yönü vardır. Maddi yönü topraktır. Gıdası da topraktan yetişir. Bu nedenle Allah’ın bizlere verdiği sebze ve meyveleri yiyerek beslenir ve sağlığını devam ettiririz. Manevi yönümüz olan ruhumuzun gıdası ise namaz, oruç, zikir, Kur’an-ı Kerim’i okumak ve iyilik yapmaktır. Ömrümüzün en hayırlı vakitleri ibadet ederek geçirdiğimiz zamanlardır. Böylece vaktin kıymetini değerlendirmiş ve rabbimizin de rızasına kavuşmuş oluruz.

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ .

“Kesin olan şey (ölüm) gelinceye kadar rabbine kulluk et.” (Hicr, 15/99) Bu ayeti kerime de rabbimiz ibadet görevlerimizi ölüm gelinceye kadar devam etmemiz gerektiğini kullarına bildirmektedir. Peygamberimiz (s.a.s.):

عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سُئِلَ أَيُّ الْعَمَلِ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ قَالَ أَدْوَمُهُ وَإِنْ قَلَّ

“Allah katında amellerin en sevimsisi hangisidir?” sorusunu, “Az da olsa devamlı olanıdır.” (Müslim, Müsâfirîn, 216) şeklinde yanıtlamış, kendisi ibadetlerinde devamlılığa özen göstererek inananlara örnek olmuş ve bu yönde tavsiyelerde bulunmuştur. Bu bağlamda gecesini gündüzünü ibadetle geçiren sahâbî Abdullah b. Amr’a yaptığı tavsiyeler ibadetlerde sürekliliğin önemini ortaya koyması bakımından dikkat çekicidir. Bir gün Allah Resûlü ona, “Gündüz oruç tuttuğun, gece ibadetle meşgul olduğun kulağıma geldi, gerçekten öyle mi?” diye sordu. Abdullah b. Amr, “Evet, Allah’ın Resûlü! (böyle yapıyorum)” diye cevapladı. Efendimiz, “Böyle yapma. Bazen oruç tut, bazen da tutma. Gece ibadet et ama uykunu da al. Çünkü vücudunun sende hakkı var, gözünün sende hakkı var, hanımının sende hakkı var, misafirlerinin sende hakkı var. Her ay üç gün oruç tutman yeterlidir. Çünkü her iyiliğe on kat sevap verilecektir. Bu da yılın tamamını oruçlu geçirmiş olmaktır.” buyurdu. Abdullah b. Amr gücünün kuvvetinin yerinde olduğunu daha fazlasını da yapabileceğini söylediğinde ise ona, Dâvûd Peygamber gibi bir gün oruç tutup bir gün tutmamak

suretiyle yılın yarısını oruçlu geçirmesini tavsiye etti. Hz. Peygamber'in bu uyarılarla dikkat çekmek istediği nokta ibadetlerde ölçülü olunması, az bile olsa devamlılığın sağlanması ve kararlı davranılmasıdır. Aksi takdirde Abdullah b. Amr'ın yaşlandığında düştüğü duruma düşmek kaçınılmaz olabilir. Gençken güç yetirebildiği bu kadar çok nafile ibadeti yaşlandığında yapamaz hâle geldiğinde Abdullah b. Amr'ın, “Keşke ben, Resûlullah'ın bana göstermiş olduğu o kolaylığı kabul etseydim. Bakın işte; şimdi yaşlandım ve zayıf düştüm.” diyerek hayıflandığı nakledilmektedir. (Buhârî, Savm, 54; Hadislerle İslam, 3/199-200)

Ramazan ayında cemaatle beraber camilerimizde vakit namazlarımızı ve teravih namazlarımızı kıldık. Böylece cemaatle ibadet etme alışkanlığımızı ramazan ayından sonra da devam ettirmeliyiz.

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَى وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ

“Namazları ve orta namazı aksatmadan kılın, huşû içinde Allah'ın huzurunda durun.” (Bakara, 2/238) Normal hallerde müminler, en değerli varlıklarını nasıl koruyorlarsa namazlarını da öyle koruyacak, yani hem eksiksiz hem de devamlı kılacaklardır. “Namazın eksiksiz kılınması” (muhafaza), vücut, dil ve zihin hareketleriyle yapılan farzları, vâcip ve sünnetleri yerine getirmekle olur ve en azından farz ve vâcip namazları geçirmemekle gerçekleşir. Namazla ilgili olan bu iki mükellefiyet dışında bir de kalple (zihin-duygu işbirliği ile) yapılan ve âyetle “kunût” kelimesiyle ifade edilen huşû şartı vardır. Huşû namaz kılan müminin huzurunda bulunduğu rabbinin büyüklüğüne yaraşır bir saygı, kulluk ve itaat duygusu, kendini veriş, bütünüyle yöneliş şeklinde gerçekleşir ve huşûsuz namaz, ruhsuz ceset gibidir. Bu sebeptendir ki, “Namazları eksiksiz ve devamlı kılın” emrinden sonra “huzur ve huşû içinde” kaydı getirilmiştir.

Hz. Peygamber hayatta iken bu namazın hangisi olduğu konusunda ne bir soru sorulmuş ne de bu konuda tartışma yapılmıştır. Muhtemelen sahâbe, beş vakit namazın her birine “orta namaz” gibi önem verdikleri ve hiçbirini geçirmedikleri veya açıklamamakla beraber bildikleri için bu konuyu konuşmamışlardır. Hz. Peygamber'in vefatından sonra orta namazın hangisi olduğu konusunda uzun tartışmalar yapılmış ve ortaya yirmi kadar farklı yorum ve tesbit çıkmıştır. Yorum yapanlar ya “vüstâ” kelimesinin “en üstün” mânâsından hareket etmiş ya da bu kelimenin “iki şeyin ortasında olan” mânâsından sonuç çıkarmaya çalışmışlardır. Bu yorumlardan ve tesbitlerden üçü hem daha çok konuşulmuş hem de delillerle desteklenmiştir. Buna göre orta namaz:

- a) Sabah namazıdır.
- b) İkinci namazıdır.
- c) Bütün namazlara önem verilsin, hiçbiri geçirilmesin diye belirlenmeden bırakılmıştı.

Mâlikîler'den Ebû Bekir İbnü'l-Arabî: “Allah Teâlâ nasıl Kadir gecesini ramazan geceleri içinde, duaların kabul edildiği vakti cuma günü içinde, büyük günahları genel olarak günahlar içinde gizlediyse orta namazı da namazlar içinde gizlemiştir ki halk bütün ramazan gecelerini ihya etsin, bütün cuma günü dua ve zikirle meşgul olsun, bütün günahlardan kaçınsın ve namazların tamamını orta namaz olabilir düşüncesiyle kılsın!” (Kur'an Yolu Tefsiri, 1/376-378)

Rabbimiz Müminun suresinde müminlerin özelliklerini anlatırken:

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ

“Namazlarını titizlikle eda ederler.” (Müminun, 23/9) “Titizlikle ifa etme” diye çevirdiğimiz muhâfaza kavramı sözlükte “devam etmek, riayet etmek, gözetmek” anlamına gelir. (Kur'an Yolu Tefsiri, 4/12)mPeygamberimiz (s.a.s.):

صَلَاةُ الْجَمَاعَةِ تَفْضُلُ صَلَاةِ الْفَذِّ بِسَبْعٍ وَعِشْرِينَ دَرَجَةً

“Cemaatle kılınan namazın sevabı, yalnız başına kılınan namazdan yirmi yedi derece eftaldir.”buyurmaktadır. “Kim ki güzelce abdestini alır, farz namazı kılmak için mescide gider ve imamla birlikte namazı kılar; günahları bağışlanır.” Tabii ki burada bağışlanacak günahlar küçük günahlardır. Büyük günahlardan kurtulmak için mutlaka pişmanlık duyarak tevbe etmemiz gerekir. Ramazan ayı aynı zamanda günahlarımızdan pişmanlık duyarak tevbe ettiğimiz ve günahları terk ettiğimiz bir aydı. Bu aydan sonrada yine günahlardan uzak durarak ramazan ayında kazandığımız manevi ecir ve güzelliklerden asla geri kalmamamız gerekir.Yüce Allah Haşr süresinin 18. Ayeti kerimesinde buyuruyor ki :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ

“Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakının ve herkes yarın için önceden ne göndermiş olduğuna baksın. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan haberdardır.” (Haşr, 59/18) Bu ayeti kerime de rabbimiz emirlerini yerine getirmede ve yasaklarından sakınmada dikkatli olmamızı ve kıyamet günü için hazırlık yapmamızı, bunun içinde nefis muhasebesi yapmamızı emreder. Bizler de tuttuğumuz oruç ibadetiyle nefislerimizi terbiye altına aldık. Bayramdan sonra tekrar eski alışkanlıklarımıza dönmeden tertemiz olan bedenimizi ve ruhumuzu kirletmeden nefislerimizi kontrol altında tutarak Yüce Allah’a ve topluma karşı olan sorumluluklarımızı yerine getirmeye devam etmeliyiz. Böylece hem rabbimizin rızasını kazanır hem de ahiret yurdunda kazançlı çıkarız. Azığın en hayırlısı takva azığıdır. Takva okulu olan ramazan ayında ibadetlerimize devam ederek bugün sevinç içerisinde rabbimizin bizlere ikramı olan bayram günlerine kavuştuğumuz gibi inşallah ahirette de rabbimizin müminler için vaad ettiği cennet nimetlerine ve rızayı ilahiye kavuşuruz.

Kıyamet günün de rabbimizin şu ilahi fermanına muhatap oluruz.

(فَادْخُلِي فِي ٢٨) اَرْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً (يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ)
(٣٠) وَادْخُلِي جَنَّتِي (٢٩ عِبَادِي)

“Ey imanın huzuruna kavuşmuş insan! Sen O’ndan razı, O da senden hoşnut olarak rabbine dön. Böylece has kullarımın arasına sen de katıl. Cennetime gir! “ (Fecr, 89/27-30)

İbadetler kişi ile rabbi arasında kuvvetli bir bağ oluşturmaktadır. Kişiyi günahlardan uzaklaştırarak rabbinin rızasına ve sevgisine yaklaştırmaktadır. Rabbimiz buyuruyor ki:

أَتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ

“Kitaptan sana vahyedilenleri oku, namazı özenle kıl. Kuşkusuz namaz hayâsızlıktan ve kötülükten meneder. Allah’ı anmak her şeyden önemlidir. Allah yaptıklarınızı bilir. (Ankebut, 29/45) Âyete göre gerek abdest, kıraat, rükû, secde, ta’dîl-i erkân gibi zâhirî şartlarına ve rükünlerine gerekse ihlâs, huşû, takvâ gibi mânevî şartlarına özen göstererek kılınan namaz, İslâm’ın ve sağ duyu sahibi erdemli toplumların edepsizlik, hayâsızlık ve kötülük sayıp reddettiği tutum ve davranışlarla uyuşmaz, âdeta bir nasihatçi, bir uyarıcı gibi namaz kılan kişiyi bu davranışlardan meneder. (Kur’an Yolu Tefsiri, 4/273-275)

İbadet, insanı Allah’a yaklaştıran en güzel vasıta, bir kulun dünya da erişebileceği makamların en yücesidir. Ömrümüzün en kıymetli vakitleri ibadetle geçirdiğimiz vakitlerdir. İhlas ve samimiyetle yapılan ibadetler fertlere ve toplum hayatına birçok ahlaki değerler kazandırır. İbadet ruhun gıdasıdır. İbadet kulun rabbini zikretmesi ve O’nun nimetlerini şükürle yâd etmesidir. İbadet nefislerimizi terbiye ederek kalplere sorumluluk bilincini kazandıran, hayatımızda karşılaştığımız sıkıntılara ve musibetlere karşı bizlerin sığındığı en önemli kaledir.

Oruç ibadeti de aynı şekilde günahlara karşı bir zırh ve kalkandır.

وَالصِّيَامُ جُنَّةٌ فَإِذَا كَانَ يَوْمٌ صَوْمٍ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرْفُثْ وَلَا يَسْخَبْ فَإِنْ سَابَّهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ
إِنِّي صَائِمٌ

“Oruç kalkandır. Biriniz oruçlu iken çirkin, kötü ve kaba söz söylemesin, bağırıp çağırmasın, kavga etmesin. Birisi kendisine söver ya da çatarsa ona ‘ben oruçluyum’ desin” (Müslim, Sıyâm, 163; Buhârî, Savm, 9) buyurmuştu.

رُبَّ صَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ صِيَامِهِ إِلَّا الْجُوعُ وَرُبَّ قَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ قِيَامِهِ إِلَّا السَّهَرُ

“Nice oruç tutanlar vardır ki onların oruçtan nasipleri sadece aç (ve susuz) kalmalarıdır. Nice geceleri namaz kılanlar vardır ki onların namazdan nasipleri sadece uykusuz kalmaktır.” (İbn Mace, Sıyam, 21)

مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالْعَمَلَ بِهِ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ

“Kim yalan sözü ve yalan ile iş yapmayı bırakmazsa Allah’ın onun yemesini ve içmesini terk etmesine ihtiyacı yoktur” (Buhari, Savm, 8)

Peygamberimiz ramazan ayından sonra şevval ayında altı gün, Pazar ve Perşembe günleri ile hicri ayların 13,14,15. Günleri oruç tutmuştur. Ümmetine de nafile oruç tutmasını tavsiye etmiştir. Peygamberimiz Şevval ayında tutulacak oruç hakkında buyuruyor ki: “Her kim ki ramazan orucunu tutup, altı günde şevval ayından oruç tutarsa; yılın tamamını oruçlu gibi geçirmiş olur. (Müslim, Sıyam, 204)

Ramazan ayında iyilik, hayır ve yararlı işlerde yardımlaşmayı öğrendik. Rabbimiz yardımlaşmayı emreden bir ayetinde buyuruyor ki:

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ

“İyilik ve takvada yardımlaşın. Günah ve düşmanlık üzerine yardımlaşmayın.” (Maide, 5/2) Yardımlaşma, toplumun ferdlerini birbirine sevdirebilir ve toplumsal kaynaşmayı sağlar. Ramazan ayında zengin kardeşlerimiz mallarının zekâtını vererek ihtiyaç içerisinde olan fakir kardeşlerimize yardım elini uzattılar. Peygamberimiz (s.a.s.) “Zekât, İslam’ın köprüsüdür.” (Beyhakî, Şuabu’l-İman, III/20) buyurmaktadır. Böylece zenginler ile fakirler arasında köprü kurulmakta onların yaraları sarılmaktadır. Ramazan ayında verdiğimiz sadakayı fitrıyla da ihtiyaç sahiplerinin yardımına koşulmaktadır. Fakirlerin şu mübarek bayram günlerine sevinçli olarak girmeleri sağlanmaktadır. Müslüman hiçbir karşılık beklemeden diğer kardeşine yardım elini uzatmaktadır bunu yaparken gayesi rabbinin rızasına kavuşmaktır. Rabbimiz rahmete ulaşmanın yolunun yardımlaşmadan geçtiğini şöyle beyan etmektedir.

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ

“Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça iyiliğe asla erişemezsiniz. Her ne harcarsanız Allah onu bilir.”(Al-i İmran, 3/92) Peygamberimiz (s.a.s) buyuruyor ki :

الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يُسْلَمُهُ، وَمَنْ كَانَ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ كَانَ اللَّهُ فِي حَاجَتِهِ،
وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ مُسْلِمٍ كُرْبَةً فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُ بِهَا كُرْبَةً مِنْ كُرْبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا
سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

“Müslüman müslümanın (din) kardeşidir. Ona zulmetmez, onu düşman eline vermez (himaye eder). Her kim, müslüman kardeşinin ihtiyacını giderirse, Allah da onun bir ihtiyacını giderir. Her kim, bir müslümanın bir sıkıntısını giderirse, Allah da onun (bu iyiliği) sayesinde Kıyamet

sıkıntılarından bir sıkıntısını giderir. Her kim de dünyada bir müslümanın (ayıbını) örterse, Allah da kıyamet günü onun (ayıbını) örter.” (Müslim, Birr, 58)

Yardımlaşarak ramazan ayında Müslümanları sevindirmek, yetimlerin yüzünü güldürmek, fakirlerin derdine derman olmak ve misafirin duasını almak Allah katında en güzel amellerdendir.

Ramazan ayında öğrendiğimiz en önemli hasletlerden birisi de sabırdır. Oruç açlık ve susuzluğun verdiği sıkıntıya dayanma yönüyle de sabır eğitimidir. Hayatta başarılı olabilmenin, irademize hâkim olabilmenin ve başımıza gelen musibetlere dayanabilmenin yolu sabırla mümkün olmaktadır. Toplum hayatımızdaki taşkınlıklar, cinayetler genellikle bir an da nefsimizin esiri olarak öfke ve kine kapılarak yapılmaktadır. Ramazan ayında mümin tuttuğu oruçla nefesine hâkim olmayı iradesini kuvvetlendirmeyi öğrenmektedir. Peygamberimiz (s.a.s):

وَالصَّيَّامُ جُنَّةٌ

“Oruç, kalkandır.” (Müslim, Sıyâm, 163; Buhârî, Savm, 9) buyurmaktadır. Oruç ibadeti sayesinde kötülüklerden uzak durmayı, nefsimizin bize emrettiği günahlardan kaçınmak suretiyle sabırla nefsimizi terbiye ettik. Oruç dünya hayatımızda bizleri günahlardan koruduğu gibi ahiret hayatımızda da cehennem ateşine karşı inşallah koruyacaktır. Oruç büyük bir sabır ve fedakârlık sonucu yerine getirilen bir ibadet olduğu için, karşılığı da ona göre kat kat fazlasıyla verilecektir. Oruçlular kendileri için özel olarak ayrılan Reyyan kapısından cennete girecekleri Peygamberimiz tarafından bildirilmiştir.

Oruç, nimetlerin kıymetini öğretir. İnsan, elinde olan nimetlerin kıymetini ancak bunlar elinden çıktıktan sonra anlar. Oruç tutmakla bir süre nimetlerden uzak kalan insan nimetin değerini daha iyi anlar. Bu anlayış insana, sahip olduğu nimetlerin kıymetini bilmeyi ve nimetleri kendisine veren Allah’a şükretmesini öğretir. Nimetlere şükrettiğimiz zamanda rabbimiz nimetlerini artırır ve şükreden kullarından da razı olur. Allah şükreden kullarını sever.

Ramazan ayı merhamet duygularımızı geliştiren bir aydır. Hayatında açlık nedir bilmeyen varlıklı bir insan, yoksulların çektiği açlık ve sıkıntıyı gereği gibi anlayabilir mi? Elbette ki anlayamaz. Fakat bu insan oruç ibadetiyle açlığı ve susuzluğu bizzat tatmış olur. Böylece, yoksulluk içinde kıvranan fakirlerin sıkıntılarını duyarak, şefkat ve merhamet duyguları gelişir. Fakirlere yardım elini uzatarak, toplumun huzur ve mutluluğuna katkıda bulunur.

Peygamberimiz (s.a.s) buyuruyor ki:

تَرَى الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادِّهِمْ وَتَرَاحُمِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ كَمَثَلِ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى عُضْوًا تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهْرِ وَالْحُمَى

“Birbirlerini sevmekte, birbirlerine acımakta ve birbirlerine şefkat hususunda müminleri âdeta tek bir vücut (beden) gibi görürsün. Mümin bir uzvundan şikayet ederse, vücudun diğer uzuvları da uykusuzluk ve ateşle ona iştirak ederler.” (Müslim, Birr, 66)

Ramazan ayında kazandığımız güzel hasletlerden birisi de paylaşmaktır. Mübarek ay da iftar sofralarımızda komşularla ve ihtiyaç sahipleri kardeşlerimizle yemeğimizi paylaştık. Rabbimiz bu hususta buyuruyor ki :

(۸) إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا ۖ وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ﴿۸﴾
(۹) إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا ﴿۹﴾ نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا ﴿۱۰﴾

8. Onlar, kendileri (yemek) istedikleri halde yiyeceği yoksula, yetime ve esire ikram ederler.” 9. (Ve şöyle derler:) “Biz sizi Allah rızâsı için doyuruyoruz; sizden ne bir karşılık ne de bir teşekkür bekliyoruz. 10. Biz, dehşetli, çetin bir günde rabbimizden korkarız.” (İnsan, 76/8-10)

Peygamberimiz (s.a.s.) “ **Kim oruç tutan bir mümine iftar ettirirse oruçlunun sevabı kadar ecir alır ve onun sevabından da hiçbir şey eksilmez.**” (Tirmizî, Savm 82) buyurmaktadır. Böylece ramazan ayında sahip olduğumuz nimetleri diğer kardeşlerimizle paylaşmanın huzurunu ve zevkini yaşadık. Bundan sonraki günler de de aynı duyarlılık içerisinde hareket edersek rabbimizin rızasını kazanmak için mücadele eden bahtiyar kulların arasına dahil oluruz. Peygamberimiz (s.a.s.) buyuruyor ki:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ، أَفْشُوا السَّلَامَ وَصَلُّوا الْأَرْحَامَ، وَأَطْعِمُوا الطَّعَامَ، وَصَلُّوا بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامَ، تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِسَلَامٍ

“Ey insanlar! Selâmı yayınız, yemek yediriniz, akrabalarınızla alâkanızı ve onlara yardımınızı devam ettiriniz. İnsanlar uyurken siz namaz kılınız. Bu sayede selâmetle cennete girersiniz.” (Tirmizi, Sıfatul kıyame, 42) Bu ramazanda da sofralarımızda ekmeğimizi, kalplerimizde sevgimizi paylaştık. Ve böylece –ümit ederiz ki- ramazanı bizden memnun olarak uğurladık; bayramla sevinmeyi, mutlu olmayı hak ettik.

Mübarek ay içerisinde yine bilgiyi paylaştık. Kuran ayı olan ramazanda hatimler okuyup dinledik rabbimizin ayetlerini mesajlarını öğrenip hayatımıza uygulamak için çaba sarfettik. Yapılan vaz’u nasihatleri dinleyip dinimizin emir ve yasaklarını öğrenmeye böylece bu ay içerisinde adeta müminler olarak ilim irfan sahibi olmak için gayret gösterdik. Peygamberimiz (s.a.s.) buyuruyor ki:

لَا حَسَدَ إِلَّا فِي اثْنَتَيْنِ رَجُلٍ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا فَسَلَّطَهُ عَلَى هَلَكَةٍ فِي الْحَقِّ وَرَجُلٍ آتَاهُ اللَّهُ حِكْمَةً فَهُوَ يَقْضِي بِهَا وَيُعَلِّمُهَا

“Ancak şu iki kişi gıpta edilir: Allah tarafından kendisine mal verilip de hakk yolunda harcayan kimseye; Allah tarafından kendisine ilim hikmet verilip de onunla amel eden ve onu başkalarına öğreten kimseye.” (Buhari, İlim, 15) Böylece ramazan ayı ilim öğrenme ve öğretme okuma ve okutma ayı olmaktadır. Kazandığımız bu güzel hasleti bundan sonrada devam ettirmeliyiz. Kerim Kitabımızı okumak ayetlerinde ki hikmetli mesajlarını öğrenerek hayatımıza uygulamak suretiyle rabbimizin rızasına koşmalıyız. Peygamberimiz (s.a.s) buyuruyor ki: “ **İnsan öldüğü vakit amelleri ondan kesilir. Yalnız üç şeyden: Sadakayı cariyeden, faydalanılan ilimden ve kendisine dua eden salih evlattan kesilmez.**” (Müslim Vasiyye 14)

Sonuç olarak ramazan ayının rahmet ve bereketinden istifade ederek bu gün de bayrama kavuştuk. Yaradılışımızın gayesi olan ibadet görevlerimizi bu ay da yerine getirmenin huzurunu yaşadık. İyilik ve hayırda yarışarak, mali ibadetlerimizden olan zekat ve fitrelerimizi vererek ihtiyaç sahiplerinin ve yetimlerin bayrama sevinç içerisinde girmelerini sağladık. Sahip olduğumuz nimetlerin kıymetini bu ayda daha iyi öğrenerek rabbimize şükretmeyi ve nimetleri paylaşmayı öğrendik. Tuttuğumuz oruçla nefislerimizi terbiye ederek takva elbisesine bürünüp günahlardan uzak durmaya ve hatalarımızdan pişmanlık duyarak onları tevbe suyuyla yıkamaya ve arınmaya gayret ettik. Camilerimizde okunan mukabeleleri ve yapılan sohbet programlarını dinleyerek dinimizin esaslarını öğrenmeye ve kerim Kitabımızın hikmet dolu nurlu mesajlarını anlamaya ve hayatımıza tatbik etmeye gayret göstererek bu günde hep beraber bayrama kavuşmanın sevinç ve bahtiyarlığını yaşamaktayız. Bizleri daha nice ramazanlara sıhhat, afiyet ve gönül huzuru ile ulaştırmasını Cenab-ı Hak’tan niyaz ediyorum.